

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเหตุปัจจัยในการทำการวิจัย และสาเหตุการไม่ทำการวิจัยของครุมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร รวมทั้งศึกษาสภาพการทำการวิจัยของครุมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2531 และ 2532 โดยศึกษาถึง ปัจจัยพื้นฐาน กระบวนการทำการวิจัย ผลงานวิจัย การเผยแพร่และการนำไปใช้ แหล่งของข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ใช้ประชากรครุมัธยมศึกษาที่ทำการวิจัยทั้งหมด 37 คนจาก 27 โรงเรียน ส่วนครุมัธยมศึกษาที่ไม่ทำการวิจัยใช้การสุ่มอย่างง่าย โรงเรียนละ 3 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 81 คน และศึกษาจากผลงานวิจัยทั้งหมด 9 เรื่อง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์โดยมีแนวคำถาม และแบบวิเคราะห์ผลงานวิจัย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ได้ข้อค้นพบดังนี้

ข้อค้นพบ

1. ลักษณะ ภูมิหลังของครุมัธยมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในด้านภูมิหลังของกลุ่มครุมัธยมศึกษาที่ทำการวิจัยและกลุ่มที่ไม่ได้ทำการวิจัย พบว่า มีความคล้ายคลึงกันคือ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุราชการระหว่าง 11-20 ปี และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนนี้ 6-10 ปี แต่มีความแตกต่างกัน คือ กลุ่มครูที่ทำการวิจัยจะมีอายุเฉลี่ยน้อยกว่า และเป็นโสดมากกว่ากลุ่มครูที่ไม่ทำการวิจัย กลุ่มครูที่ทำการวิจัยจะมีการสอนน้อยกว่าครูที่ไม่ทำการวิจัย แต่มีงานพิเศษในฝ่ายต่างๆ โดยเฉพาะ ฝ่ายแผนงานควบคู่ไปกับการสอน ครูที่ทำการวิจัยส่วนใหญ่มีประสบการณ์โดยตรงหรือเกี่ยวข้องกับการทำการวิจัยมาก่อนเช่น เคยทำวิทยานิพนธ์ ในการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยมาก่อน

ในขณะที่กลุ่มครูที่ไม่ทำการวิจัย จะมีอายุเฉลี่ยมากกว่าครุมัธยมศึกษาที่ทำการวิจัย กลุ่มครูที่ไม่ทำการวิจัยส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรสมากกว่าครูที่ทำการวิจัย และมีคาบการสอนมากกว่าครูที่ทำการวิจัย โดยส่วนใหญ่ทำการสอนเพียงอย่างเดียว มีเพียงบางส่วนทำงานวิชาการ งานธุรการ ครูที่ไม่ทำการวิจัยส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำการวิจัยโดยเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย โดยการตอบแบบสอบถาม

2. เหตุจูงใจในการทําวิจัยและสาเหตุการไม่ทําวิจัยของครูมัธยมศึกษา

กลุ่มครูมัธยมศึกษาที่ทําการวิจัย มีเหตุจูงใจที่สำคัญได้แก่ ประสบัญชีที่นำวิจัยและต้องการข้อมูลที่เชื่อถือได้เพื่อนำมาพัฒนางานที่ปฏิบัติ รองลงมาได้แก่ ได้รับแต่งตั้งมอบหมายหรือได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร และเป็นงานที่ชอบ

ส่วนกลุ่มครูที่ไม่ทําการวิจัยมีสาเหตุสำคัญมาจากการไม่มีเวลา รองลงมาได้แก่ ไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการทําการวิจัย และไม่เห็นประโยชน์ของการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจครูมัธยมศึกษาในการทําการวิจัย

กลุ่มครูที่ทําการวิจัยและกลุ่มที่ไม่ทําการวิจัยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ ปัจจัยที่จะจูงใจครูมัธยมศึกษาในการทําวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ การเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการวิจัย การมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัย การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร

ส่วนปัจจัยที่จะทำให้การทําการวิจัยสำเร็จตามความคิดเห็นของกลุ่มครูที่ทําการวิจัย คือ ผู้บริหารต้องสนับสนุนและติดตามงาน ความรับผิดชอบของผู้วิจัยเอง การมีความรู้และประสบการณ์ในการทําวิจัย และ การมีเวลาในการทําการวิจัย

3. การทําวิจัยของครูมัธยมศึกษา

การทําวิจัยในโรงเรียนของครูมัธยมศึกษา เป็นการวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับงานหลักในโรงเรียน ดังนี้ คือ เป็นงานวิชาการ 19 โครงการ งานบริหารงานทั่วไป 9 โครงการ งานบริการ 6 โครงการ งานปกครอง 5 โครงการ งานโรงเรียนกับชุมชน 3 โครงการ

3.1 ปัจจัยพื้นฐานในการทําการวิจัย

สภาพปัจจัยพื้นฐานในการวิจัย ได้แก่ ในด้านบุคลากรกลุ่มครูที่ทําการวิจัยมีผู้ช่วยและผู้ร่วมงานวิจัยแต่ไม่มีที่ปรึกษาในการวิจัย ด้านการเงินส่วนใหญ่ไม่ใช้เงินในการวิจัย รองลงมาใช้เงินส่วนตัวในการทําการวิจัย ด้านเวลาใช้เวลาว่างจากการสอนและวันหยุด ด้านอุปกรณ์ใช้เท่าที่มีในโรงเรียน และด้านแหล่งค้นคว้า ค้นคว้าที่ สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จากสภาพปัจจัยพื้นฐานที่กล่าวมา พบว่าปัจจัยพื้นฐานที่ครูมีความต้องการมากได้แก่ ที่ปรึกษาในการวิจัย เวลาในการทําการวิจัย และแหล่งค้นคว้า

3.2 กระบวนการทำการวิจัย

จากการวิจัยทั้ง 42 โครงการแบ่งตามการดำเนินการได้ 3 ประเภทคือ

3.2.1 โครงการที่ดำเนินการสำเร็จ

3.2.2 โครงการที่กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการซึ่งส่วนใหญ่อยู่ระหว่างการออกแบบและการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3 โครงการที่ล้มเลิกกลางคัน ซึ่งส่วนใหญ่ล้มเลิกในขณะดำเนินการในขั้นการกำหนดปัญหาเท่านั้น

โครงการที่ดำเนินการสำเร็จส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป ส่วนโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ และล้มเลิกเป็นเรื่องเกี่ยวกับงานวิชาการ ในด้านการดำเนินงานโครงการทั้ง 3 ประเภทมีขั้นตอนในการดำเนินงานคล้ายคลึงกันเป็นไปตามขั้นตอนของการวิจัย กล่าวคือ มีการกำหนดปัญหาขึ้นเอง จากปัญหาที่ประสบในการปฏิบัติงาน มีการทบทวนวรรณกรรม โดยศึกษาผลงานวิจัยในลักษณะวิทยานิพนธ์ โดยใช้เวลาว่างจากการสอนและวันหยุด แต่ครูบางส่วนยังขาดการทบทวนวรรณกรรม การตั้งสมมุติฐานโครงการส่วนใหญ่ยังขาดการตั้งสมมุติฐานเนื่องจากการวิจัยเชิงสำรวจ การออกแบบวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติภาคบรรยาย

ความแตกต่างของโครงการที่ดำเนินการสำเร็จ กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการและล้มเลิกได้แก่

โครงการที่ดำเนินการ ได้สำเร็จมีสาเหตุมาจาก มีบุคลากรในคณะวิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัย ผู้บริหารสนับสนุนติดตามงาน และ ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

โครงการที่กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการส่วนใหญ่ดำเนินการล่าช้า เนื่องจาก ไม่มีเวลาได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างล่าช้า ขาดความรู้ความมั่นใจในการทำในบางขั้นตอน

ส่วนโครงการที่ล้มเลิกมีสาเหตุมาจาก ขาดขวัญและกำลังใจ ไม่ได้รับความสนใจและสนับสนุนจากผู้บริหาร ไม่มีเวลาที่จะทำการวิจัย

3.3 ผลงานวิจัย

ผลงานวิจัยที่ทำสำเร็จ 15 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการอธิบายสภาพตัวแปรที่เกี่ยวกับนักเรียน และการเรียนการสอน ในลักษณะของความคิดเห็นของกลุ่มนักเรียน ครู อาจารย์ ลักษณะของรายงานการวิจัยส่วนใหญ่เป็นแบบย่อโดยเน้นเฉพาะผลการวิจัย จะมีรายงานที่มีลักษณะสมบูรณ์เพียง 3 เรื่อง จากการศึกษาผลงานทั้ง 3 เรื่อง พบว่า การกำหนดปัญหาชัดเจน น่าสนใจ แต่ยังมีข้อบกพร่อง เช่น ขาดการรายงานถึงการทบทวนวรรณกรรม การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

และการสร้างเครื่องมือยังไม่เหมาะสม การสรุป อภิปรายผลน้อยเกินไปและไม่เน้นการนำไปใช้

3.4 การเผยแพร่และการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลงานวิจัยที่ทําสำเร็จ 15 เรื่อง มีการเผยแพร่ 13 เรื่อง ส่วนใหญ่เผยแพร่ภายในโรงเรียน โดยการนำเสนอต่อผู้บริหาร และแจกครูในโรงเรียน ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงงาน รองลงมาให้ครูใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและกิจกรรมในโรงเรียน ในส่วนที่ต้องการให้ผู้บริหารนำไปใช้พบว่า ส่วนใหญ่มีการนำไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงงาน แต่ในส่วนที่ให้ครูใช้นั้นส่วนใหญ่ไม่มีการติดตามผลว่ามีการนำไปใช้หรือไม่

การอภิปรายผล

1. ภูมิหลังของครูมัธยมศึกษา น่าจะมีส่วนในการสนับสนุนให้ครูทําการวิจัยในโรงเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูมัธยมศึกษาที่ทําการวิจัยและกลุ่มที่ไม่ทําการวิจัยมีภูมิหลังที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มครูที่ทําการวิจัยจะมีอายุเฉลี่ยน้อย สถานภาพเป็นโสด มีคาบการสอนน้อย แต่มีงานพิเศษในฝ่ายต่างในโรงเรียน ได้แก่งานแผนงาน งานวิชาการ มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทและมีประสบการณ์ในการทําวิจัย โดยเคยทําวិทยานิพนธ์มาก่อน ในขณะที่กลุ่มครูที่ไม่ทําการวิจัยจะมีอายุเฉลี่ยและมีสถานภาพสมรสมากกว่าครูที่ทําการวิจัย มีคาบการสอนมากกว่า โดยทําการสอนเพียงอย่างเดียว มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการทําวิจัยเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลเท่านั้น

กลุ่มครูที่ทําการวิจัยจะมีอายุเฉลี่ยต่ำกว่า และปริมาณคนโสดมากกว่ากลุ่มครูที่ไม่ทําการวิจัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การที่ครูมีอายุน้อยและยังเป็นโสดน่าจะช่วยเสริมให้ครูมีความคล่องตัวในการทำงาน และมีเวลาที่จะอุทิศให้งานวิจัยมากกว่าครูที่มีสูงอายุและสมรสแล้ว ซึ่งการมีเวลานั้นเป็นปัจจัยพื้นฐานอย่างหนึ่งที่จะเป็นในการทําการวิจัย

กลุ่มครูที่ทําการวิจัยจะมีงานพิเศษในฝ่ายต่างๆควบคู่ไปกับการสอน ในขณะที่กลุ่มครูที่ไม่ทําการวิจัยจะทําการสอนเพียงอย่างเดียว โดยมีคาบการสอนมากกว่ากลุ่มครูที่ทําวิจัย การที่กลุ่มครูที่ทําวิจัยมีงานพิเศษ โดยเฉพาะงานแผนงาน ซึ่งต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับโรงเรียนในด้านต่างๆเพื่อการตัดสินใจในการบริหาร และการจัดทําแผนงาน โครงการ และ วางนโยบายของโรงเรียน เป็นเหตุสำคัญที่กระตุ้นและกำกับให้กลุ่มครูที่ทําการวิจัยแสวงหาและยอมรับข้อมูล ข่าวสาร นโยบายใหม่ๆ อีกทั้งยังต้องการข้อมูลต่างๆจากการวิจัย เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานมากกว่ากลุ่มครูที่สอนเพียงอย่างเดียว และจากการสัมภาษณ์ยังพบว่า ครูที่ทําการสอนเพียงอย่างเดียวบางส่วนยังคิดว่าการวิจัยไม่ใช่สิ่งที่จำเป็นต่อการเรียนการสอน

การที่ครุมีความรู้และถ่ายทอดให้นักเรียนได้ก็เพียงพอแล้ว แสดงให้เห็นว่า ครุกลุ่มนี้ยังไม่เห็นคุณค่า และประโยชน์ของการวิจัย ดังที่ พัทธา สายหู (2520:2) ได้กล่าวไว้ว่า ในสังคมไทย ครูอาจารย์ ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีความรู้ ยิ่งสอนมานานจนแม่นยำในวิชาที่สอนถึงขนาดรู้สึกว่าจะจากทุกอย่าง ได้ชื่นใจแล้ว ความรู้สึกเช่นนี้ไม่ส่งเสริมให้เกิดการค้นคว้าวิจัย นอกจากนี้การที่กลุ่มครุที่ทำการศึกษาวิจัย มีงานพิเศษในฝ่ายต่างๆในโรงเรียน อาจกล่าวได้ว่ากลุ่มครุเหล่านี้จะเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจ จากผู้บริหารโรงเรียน ดังนั้นกลุ่มครุเหล่านี้จึงน่าจะ ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน มากกว่า ครุที่ทำการศึกษาเพียงอย่างเดียว ซึ่งการเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการวิจัยและการได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร เป็นปัจจัยจูงใจที่สำคัญในการทำการวิจัยของครุมัธยมศึกษา

กลุ่มครุที่ทำการศึกษาวิจัยส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ในขณะที่กลุ่มครุที่ไม่ทำการวิจัย มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี จึงทำให้กลุ่มครุที่ทำการศึกษาวิจัยมีประสบการณ์โดย เคยทำวิทยานิพนธ์ เคยเรียนเกี่ยวกับการวิจัย และเคยอ่านงานวิจัยทั้งในลักษณะวิทยานิพนธ์และผลงานวิจัยในวารสารต่างๆ ในขณะที่กลุ่มครุที่ไม่ทำการวิจัย เคยเรียนการวิจัยในระดับปริญญาตรี เคยอ่านงานวิจัยบ้าง เพียงเล็กน้อย และมีประสบการณ์ในการทำการวิจัยเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย โดยการตอบแบบสอบถามเท่านั้น ซึ่งความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยนี้เป็นปัจจัยจูงใจที่สำคัญในการทำการวิจัยของครุมัธยมศึกษา

จากภูมิหลังของกลุ่มครุที่ทำการศึกษาวิจัยและกลุ่มที่ไม่ทำการวิจัย จะเห็นได้ว่า ครุที่ทำการศึกษาวิจัย จะมีภูมิหลังที่ก่อให้เกิดปัจจัยจูงใจในการทำการวิจัยมากกว่ากลุ่มครุที่ไม่ทำการวิจัย โดยเฉพาะในเรื่อง การทำงานพิเศษในฝ่ายต่างๆของโรงเรียน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำวิจัย

2. การเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการวิจัย ความรู้ในระเบียบวิธีวิจัยและประสบการณ์ในการทำวิจัย และ การสนับสนุนจากผู้บริหารเป็นเหตุจูงใจที่สำคัญในการทำวิจัยของครุมัธยมศึกษา

จากการวิจัยพบว่า เหตุจูงใจในการทำวิจัยของกลุ่มครุที่ทำการศึกษาวิจัยประกอบด้วย เหตุจูงใจ ทั้งภายในและภายนอก เหตุจูงใจที่สำคัญได้แก่ ประสบปัญหาที่นำทำการวิจัยและต้องการข้อมูลที่จะเชื่อถือได้ เพื่อนำมาพัฒนางานที่ปฏิบัติ ซึ่งเป็นเหตุจูงใจภายใน รองลงมาได้แก่ ได้รับแต่งตั้งมอบหมายหรือสนับสนุนให้กำลังใจจากผู้บริหาร ซึ่งเป็นเหตุจูงใจภายนอก รองลงมาได้แก่ เป็นงานที่ชอบ จะเห็นได้ว่า เหตุจูงใจที่สำคัญที่สุดเป็นเหตุจูงใจภายในตัวผู้ทำวิจัยเอง ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ พัทธา สายหู (2520:1) ที่ว่า การจูงใจที่จะให้เกิดการทำวิจัยควรเริ่มต้นที่แรงจูงใจภายในได้แก่ การเกิดปัญหาสะกิดใจให้สงสัย ความต้องการอยากรู้คำตอบ ต่อจากนั้นจึง เป็นหน้าที่ของหัวหน้างาน ที่จะสนับสนุนส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

สาเหตุการไม่ทำการวิจัยของกลุ่มครูที่ไม่ทำการวิจัยที่สำคัญที่สุด คือ ไม่มีเวลาเนื่องจากงานสอนมีมาก คล้ายคลึงกับบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง จากการสำรวจของอสังกัณพงศ์ ฉัตราคม (2529:83) ที่พบว่า บุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหงไม่ทำการวิจัย มาจากสาเหตุไม่มีเวลา เนื่องจากภาระกิจประจำมีมาก รวมทั้งต้องใช้เวลาในการคุมสอบ และ ตรวจสอบข้อสอบอย่างยาวนาน และ ชวนพิศ สุตันสนีย์ (2529:25) ที่พบว่า บุคลากรสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง ไม่มีเวลาในการทำการวิจัยเนื่องจากงานห้องสมุดเป็นงานต่อเนื่อง ลักษณะของงานไม่เอื้อต่อการทำวิจัย ในปัจจุบันกลุ่มครูที่ไม่ทำการวิจัยมีคาบการสอนเฉลี่ย 16.2 คาบต่อสัปดาห์ ประกอบกับจำนวนนักเรียนในแต่ละห้องมีมากถึง 50 คน การเตรียมการสอน การจัดอุปกรณ์ การตรวจการบ้านต้องใช้เวลามากขึ้น จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้ไม่มีเวลาที่จะทำงานวิจัย

สาเหตุรองลงมาได้แก่ ไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำการวิจัยเพียงพอ จากการศึกษาของ อสังกัณพงศ์ ฉัตราคม (2529:84) พบว่า แม้กระทั่งบุคลากรในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ยังคิดว่า ตนเองมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะทำการวิจัย และ ไม่นั่นใจที่จะดำเนินโครงการวิจัยด้วยตนเอง และชวนพิศ สุตันสนีย์ (2529:25) ยังพบว่าบุคลากรสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่เคยอบรมการวิจัยหรือสำเร็จปริญญาโทแล้ว ก็ยังไม่กล้าทำการวิจัยเพราะยังไม่มี ความเชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งเข็ดขยาดต่อการทำวิทยานิพนธ์ที่ต้องใช้เวลาทำเป็นแรมปี ในด้านครุมัธยมศึกษาที่ไม่ทำการวิจัย ถึงแม้จะเคยเรียนเกี่ยวกับการวิจัยมาบ้าง และบางส่วนยังจบการศึกษาปริญญาโท แต่ก็ไม่มีโอกาสที่จะทบทวนและหาความรู้เพิ่มเติม รวมทั้งไม่มีผู้แนะนำให้คำปรึกษา จึงไม่มีความมั่นใจที่จะทำการวิจัยด้วยตนเอง ดังที่ วิรุฬห์ นิลโมจน์ (2527:73) ได้กล่าวว่า ครูยังไม่เข้าใจเรื่องการวิจัยยังฝังใจอยู่กับการวิจัยที่เป็นแบบแผน และมองตนเองว่าไม่มีความสามารถในการทำการวิจัย

สาเหตุรองลงมาได้แก่ ไม่เห็นประโยชน์ในการทำการวิจัย สอดคล้องกับการศึกษาของ อสังกัณพงศ์ ฉัตราคม (2529:83), ชวนพิศ สุตันสนีย์ (2529:25) ที่พบว่าบุคลากรของมหาวิทยาลัยรามคำแหงยังเห็นว่า การวิจัยทางสังคมศาสตร์ ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ต่อสังคมอย่างจริงจัง เพียงแต่เก็บไว้ค้นคว้าในห้องสมุดเท่านั้น ครูที่ไม่ทำการวิจัยส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่า ไม่มีการนำการวิจัยมาใช้จริงในโรงเรียน การวิจัยไม่มีการเผยแพร่มาถึงครู ครูเป็นเพียงผู้ตอบแบบสอบถาม และไม่เคยได้รับผลการวิจัยกลับคืน งานวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อผู้จบการศึกษา และผู้ทำผลงานเพื่อเลื่อนตำแหน่งเท่านั้น นอกจากนี้กลุ่มครูที่ไม่ทำการวิจัยบางส่วนยังเห็นว่า การวิจัยทางการศึกษาในปัจจุบันคือการตอบแบบสอบถาม เนื่องจากแบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้กันของนักวิจัย แต่ผู้ตอบค่อนข้างจะเบื่อหน่ายต่อการตอบ และให้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง ทำให้ไม่เห็นคุณค่าและไม่เชื่อถือในผลการวิจัย ดังที่ วัลลภ กันทรพิชัย (2532:13) ได้วิเคราะห์ปัญหาทางการวิจัย พบว่า การที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติไม่นำผลการวิจัยไปใช้ ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจาก ไม่เชื่อถือในผลการวิจัย

จากความคิดเห็นของกลุ่มครูที่ทำการวิจัยและกลุ่มไม่ทำการวิจัย ในเรื่องปัจจัยที่จะจูงใจครูมัธยมศึกษาในการทำการวิจัย พบว่า มีความเห็นสอดคล้องกันคือ จะต้องชี้ให้เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการทำวิจัย โดยการเผยแพร่งานวิจัยที่ถึงมือผู้ใช้ เพื่อให้มีการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์จริงในโรงเรียน และมีการทำวิจัยเป็นตัวอย่างให้เห็นในโรงเรียน เมื่อครูเห็นว่างานวิจัยมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาการศึกษา ก็จะมีผู้ต้องการทำการวิจัยเอง

ปัจจัยจูงใจรองลงมาได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีวิจัยและประสบการณ์ในการทำการวิจัย การที่ครูมีความรู้และเข้าใจในขั้นตอนต่างๆของการวิจัย การมีประสบการณ์ในการทำการวิจัยมากขึ้น โดยการมีส่วนร่วมในการทำการวิจัยทั้งในโรงเรียน และการร่วมมือกับนักวิจัยภายนอกโรงเรียน จะทำให้ครูมีความมั่นใจที่จะทำการวิจัยมากขึ้น ส่วนครูที่ไม่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำการวิจัยมักจะคิดว่าการวิจัยเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก

ปัจจัยจูงใจรองลงมาได้แก่ การสนับสนุนจากผู้บริหาร โดยผู้บริหารสามารถสนับสนุนการวิจัยในรูปของการกำหนดนโยบายการทำวิจัยในโรงเรียน กระตุ้นให้ครูสนใจทำการวิจัย การสนับสนุนการจัดการอบรมเกี่ยวกับการวิจัยให้ครูในโรงเรียน เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการวิจัย นอกจากนี้ผู้บริหารยังสามารถสนับสนุนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การพิจารณาความดีความชอบโดยถือว่าการทำงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของงานในหน้าที่ การวางระบบงานในโรงเรียนที่เอื้อต่อการทำการวิจัย

3. การทำการวิจัยในโรงเรียน

3.1 ที่ปรึกษา เวลา และแหล่งค้นคว้า เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ครูมัธยมศึกษาต้องการในการทำการวิจัยในโรงเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพของปัจจัยพื้นฐานต่างๆในการทำการวิจัยของครู มีดังนี้ ในด้านบุคลากร ครูที่ทำการวิจัยทุกคนจะมีผู้ช่วยวิจัยหรือผู้ร่วมทำการวิจัย แต่ส่วนใหญ่จะไม่มีที่ปรึกษาในการวิจัย ในด้านการเงิน ครูส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้เงินในการวิจัย รองลงมาคือใช้เงินส่วนตัว ในด้านเวลาพบว่า ครูส่วนใหญ่จะใช้เวลาว่างจากการสอนและวันหยุดในการทำการวิจัย ในด้านอุปกรณ์ใช้อุปกรณ์ภายในโรงเรียน และมีแหล่งค้นคว้าที่สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

จากการสัมภาษณ์เจาะลึกถึงความต้องการปัจจัยพื้นฐานต่างๆ พบว่า กลุ่มครูที่ทำการวิจัย ยังมีความต้องการปัจจัยได้แก่

ปัจจัยด้านที่ปรึกษาในการวิจัย สอดคล้องกับคำกล่าวของทวิตต์ดี ญาณประทีป (2529:70) ที่ว่า ที่ปรึกษาเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากสำหรับผู้ฝึกหัดทำการวิจัย ซึ่งครูที่ทำการวิจัยก็ตระหนักถึงความสำคัญของที่ปรึกษา แต่ไม่รู้จะไปปรึกษาใคร

ปัจจัยด้านเวลา พบว่า ครูที่ทำการวิจัยประสบปัญหาเรื่องเวลามาก เนื่องจากงานของครูที่ทำการวิจัยมีทั้งงานสอน งานพิเศษในฝ่ายต่างๆ และงานกิจกรรมต่างๆ มาก ครูที่ทำการวิจัยส่วนใหญ่ต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนในด้านเวลา โดยการจัดตารางสอนให้เหมาะสม ให้มีเวลาว่างต่อเนื่องกัน กระจายงานให้เหมาะสมเพื่อไม่ให้ครูที่ทำการวิจัยต้องรับงานด้านอื่นมากเกินไป เนื่องจากพบว่าในปัจจุบัน ครูที่มีความสามารถก็มักจะได้รับความไว้วางใจมอบหมายงานจากผู้บริหารมากกว่าครูอื่นๆ

ปัจจัยด้านแหล่งค้นคว้า พบว่า ครูที่ทำการวิจัยมีความต้องการให้มีการเผยแพร่งานวิจัยไปยังโรงเรียน และมีหน่วยงานรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อสะดวกในการค้นคว้าซึ่งสอดคล้องกับสุภางค์ จันทวานิช (2523:23) และ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธ์ (2523:37) ที่กล่าวว่าปัจจัยที่สำคัญในการวิจัย คือ จะต้องมีส่วนข้อมูลที่ดี มีเอกสารค้นคว้าอย่างเพียงพอ

ส่วนปัจจัยในด้านการเงินและอุปกรณ์นั้น พบว่า ครูมีความพึงพอใจ กับสภาพปัจจุบันและมีความต้องการในด้านนี้น้อยซึ่งขัดแย้งกับคำกล่าวของ สุภางค์ จันทวานิช (2523:24), โคทม อารียา (2517:17), จุมพล สวัสดิ์ยากร (2520:236) ที่กล่าวว่า ปัจจัยจูงใจและพัฒนางานวิจัยที่สำคัญคือ เงินทุนและอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งขัดแย้งกับผลงานวิจัยของ อำนวย การ (2528) และจินตนา จงฤทธิพร (2525) ที่พบว่าครูอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคกลางและวิทยาลัยเกษตรกรรมมีปัญหาและความต้องการด้านการวิจัยในด้านการเงินและอุปกรณ์อยู่ในระดับสูง การที่ครูมัธยมศึกษามีความต้องการในด้านนี้น้อยอาจมีสาเหตุเนื่องมาจากงานวิจัยของครูส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเล็กๆในโรงเรียน ดังนั้นปัจจัยด้านการเงินและอุปกรณ์ต่างๆยังไม่จำเป็นมากนัก ดังที่ Herbert J. Klausmier (1982:8-12) ได้กล่าวว่า งานวิจัยของครูอาจเป็นงานเล็กๆ (small scale) และสามารถทำได้ด้วยเงินจำนวนน้อย อีกทั้งการทำการวิจัยส่วนใหญ่เกิดจากแรงจูงใจภายในคือ เกิดจากความต้องการของครูที่ทำการวิจัยเอง ประกอบกับความยุ่งยากในการเบิกจ่ายเงินในระบบโรงเรียนครูจึงยอมรับที่จะจ่ายเงินเองบ้างในการทำการวิจัย

3.2 การมีบุคลากรที่ดี การสนับสนุนของผู้บริหาร การได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และการมีเวลาในการทำเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้กระบวนการวิจัยในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ จากโครงการวิจัยทั้ง 42 โครงการพบว่า มีเนื้อหาเกี่ยวกับงานหลักทั้ง 6 งานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษาที่ต้องการให้มีการทำการวิจัยเพื่อพัฒนางานต่างๆที่ปฏิบัติในโรงเรียน โดยส่วนใหญ่จะเป็นงานที่เกี่ยวกับงานวิชาการ แต่ยังไม่เป็นไปตามความต้องการของสำนักงานข้าราชการครูที่ต้องการให้ผลงานวิชาการของครู เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียน เนื่องจากงานวิจัยของครูในปัจจุบันยังเป็นการสำรวจข้อมูลพื้นฐานที่ไม่ค่อยลึกซึ้งนัก จึงยังไม่เห็นประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนานักเรียนเท่าที่ควร อีกทั้งผลงานเกี่ยวกับงานวิชาการที่ทําสำเร็จยังมีจำนวนน้อย เมื่อแบ่งการวิจัยทั้ง 42 โครงการตามการดำเนินการได้ 3 ประเภทคือ โครงการที่ดำเนินการสำเร็จ โครงการที่กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการ โครงการที่ล้มเลิกกลางคัน พบว่าโครงการที่ดำเนินการสำเร็จมีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป ส่วนโครงการที่กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการ และโครงการที่ล้มเลิกส่วนใหญ่มีเนื้อหาเกี่ยวกับงานวิชาการ จากการวิจัยพบว่าการสนับสนุนของผู้บริหารมีส่วนสำคัญในการทำการวิจัย ดังนั้น การทำวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจึงน่าจะได้รับการสนับสนุนมากกว่างานอื่นๆ และน่าจะมีโอกาสทำการวิจัยได้สำเร็จมากกว่างานวิจัยเกี่ยวกับงานอื่นๆ

โครงการวิจัยทั้ง 3 ประเภท มีขั้นตอนในการดำเนินงานคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ มีการกำหนดปัญหาขึ้นเองจากปัญหาที่ประสบในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยในโรงเรียน ที่ต้องการแก้ปัญหาของผู้ปฏิบัติงานโดยเฉพาะ มีการทบทวนวรรณกรรมโดยศึกษาผลงานวิจัยโดยใช้เวลาว่างจากการสอนและวันหยุด แต่ครูบางส่วนยังขาดการทบทวนวรรณกรรม ดังที่ Walter R. Berg (1982:315) ได้กล่าวว่าการทบทวนวรรณกรรมของครูที่จะทำการวิจัยเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากแต่ก็เป็นสิ่งจำเป็น ครูจึงควรทำการทบทวนวรรณกรรม จากแหล่งทุติยภูมิ (Secondary Source) แทนแหล่งปฐมภูมิ (Primary Source) แต่ในประเทศไทยในปัจจุบัน การรวบรวมผลงานเกี่ยวกับการมัธยมศึกษายังมีน้อย และก็ยังเผยแพร่ไม่ทั่วถึงทำให้การวิจัยในโรงเรียนบางเรื่องจึงไม่มีการทบทวนวรรณกรรม นอกจากนี้การวิจัยในโรงเรียนยังขาดการตั้งสมมุติฐาน เนื่องจากการวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ การออกแบบวิจัยส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยศึกษาจากประชากรทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติภาคบรรยาย ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการวิจัยการศึกษาในประเทศไทยจากการศึกษาของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2527:118-127) Pattaya Saihoo and others (1982) ที่ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ การวิจัยส่วนใหญ่เป็นเชิงสำรวจอาจเนื่องมาจาก การวิจัยในโรงเรียนยังมีการทำไม่มากนัก จึงต้องการข้อมูลในลักษณะการสำรวจข้อมูลพื้นฐานต่างๆก่อน

จากความแตกต่างในกระบวนการวิจัยของโครงการที่ดำเนินการสำเร็จ กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการและล้มเลิก ประกอบกับความคิดเห็นของครูที่ทำการวิจัยพบว่า ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การวิจัยประสบผลสำเร็จคือ

การมีบุคลากรในการวิจัยที่ดี หมายถึง การมีผู้ช่วยวิจัย ที่มีความคล่องตัวในการทำงาน เช่นการมีครูอาจารย์หรือนิสิตฝึกสอนงานช่วยในการพิมพ์และวิเคราะห์ข้อมูล หรือมีผู้ร่วมงานวิจัยที่ดี มีความรู้และประสบการณ์ในการวิจัย รวมทั้งตัวผู้วิจัยเองจะต้องมีความรับผิดชอบในการทำงาน

การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน ดังที่ พัทยา สายหู (2520:3) ได้กล่าวว่า เมื่อมีการวิจัยเกิดขึ้น ผู้บริหารจะต้องสนับสนุนในด้านกำลังใจ ติดตามงาน รวมทั้งสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ทำการวิจัย จากการสัมภาษณ์พบว่า โครงการวิจัยที่สำเร็จส่วนใหญ่จะได้รับความสนใจ การสนับสนุน ติดตามจากผู้บริหารโรงเรียน ในขณะที่โครงการที่ล้มเลิกทุกเรื่องไม่ได้รับการสนับสนุน และติดตามจากผู้บริหารโรงเรียน

การได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากการวิจัยจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย อาทิเช่น ผู้ช่วยเก็บข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล การได้รับความร่วมมืออย่างดีจะทำให้การวิจัยดำเนินไปได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น และถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความร่วมมือ ก็จะทำให้โครงการวิจัยต้องล้มเลิกได้ ดังเช่น โครงการวิจัยโครงการหนึ่งซึ่งต้องล้มเลิก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามน้อยเกินไป

การมีเวลาในการทำการวิจัย ซึ่งหมายถึงการมีเวลานอกเวลาราชการที่จะอุทิศให้กับการวิจัย เช่นการไปค้นคว้าในวันหยุดบ้าง และเวลาว่างในวันราชการ ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับผู้บริหารที่จะสนับสนุนในด้านการลดคาบการสอน การจัดตารางสอนให้เหมาะสม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 ผลงานวิจัย

ผลงานวิจัยที่ทําสำเร็จ 15 เรื่อง ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เป็นการอธิบายสภาพตัวแปรที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน และการเรียนการสอน ในลักษณะความคิดเห็นของกลุ่มนักเรียนและครูอาจารย์ สอดคล้องกับข้อค้นพบของ รัตติกง ทิมเจริญ (2531), สนธยาพร พรจินดา (2531) ที่พบว่า วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีจุดมุ่งหมายเพื่ออธิบายสภาพของตัวแปร ลักษณะของรายงานการวิจัยส่วนใหญ่เป็นแบบย่อ โดยเน้นเฉพาะผลการวิจัยเนื่องจากครูที่ทําการวิจัยเห็นว่าเป็นงานวิจัยเฉพาะในโรงเรียน ไม่ต้องการเผยแพร่ไปนอกโรงเรียน และครูในโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ต้องการอ่านรายละเอียด ดังที่ พร้อมพรรณ อุดมสิน (2528), ญาดา ดาวพลังพรหม (2526) พบว่า ครูมัธยมศึกษามีความต้องการให้มีการรายงานผลการวิจัยเป็นแบบย่อ และเป็นภาษาที่ง่าย ให้ครูอ่านเพื่อสะดวกในการนำไปใช้ แสดงให้เห็นว่าครูยังไม่เห็นความสำคัญของงานเขียนรายงาน ขัดต่อความต้องการของคณะกรรมการข้าราชการครูที่ต้องการให้ครูทําผลงานวิชาการ ให้เป็นรูปเล่ม จัดพิมพ์เผยแพร่เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในวงวิชาชีพ (ธานี สมบูรณ์บุรณะ, วิโรจน์ สารระตนะ 2532:4) ซึ่งครูสามารถนำไปใช้เพื่อขอเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการได้ งานวิจัยแบบสมบูรณ์มีเพียง 3 เรื่อง ซึ่งมีการกำหนดปัญหาที่น่าสนใจ แต่ยังมีข้อบกพร่องบางอย่าง เช่น ขาดการรายงานถึงการทบทวนวรรณกรรม การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ไม่คำนึงถึงขนาดและความเป็นตัวแทนประชากร และการสร้างเครื่องมือยังไม่สอดคล้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา การสรุปอภิปรายผลน้อยเกินไปและไม่เน้นการนำไปใช้ สอดคล้องกับการประเมินผลงานอาจารย์ 3 ของคณะกรรมการข้าราชการครู ที่พบว่า ขาดวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง หัวข้อการวิจัยกับเนื้อหาไม่ตรงกัน การอภิปรายผลไม่ชัดเจน และข้อเสนอแนะน้อยไป (เนาวรัตน์ สวัสดิ์ 2532:8) ถึงแม้งานวิจัยของครูจะมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง Walter R. Berg ได้กล่าวว่า การทําการวิจัยของครูอาจมีความคลาดเคลื่อนเช่นกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก และไม่มีการควบคุมตัวแปร แต่ถึงอย่างไรก็น่าจะนำไปสู่การสอนที่ดีขึ้น และถ้ามีการทําเป็นคณะ ปรับปรุงกลุ่มตัวอย่างหรือเครื่องมือ ก็จะขยายผลออกไปได้มากขึ้น

3.4 การเผยแพร่และการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลงานวิจัยที่ทําสำเร็จ 15 เรื่อง ส่วนใหญ่มีการเผยแพร่ภายในโรงเรียน โดยการนำเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนเป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการใช้ผลการวิจัย ในการวางแผนปรับปรุงงาน และ เผยแพร่ผลการวิจัยต่อไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารส่วนใหญ่จะมีการนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนางาน เช่น ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการประชุมเสนอแนะงานในแต่ละฝ่าย ใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนงานของโรงเรียน ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครูส่วนใหญ่ไม่มีการติดตามผลว่ามีการนำไปใช้หรือไม่

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นหลักสำคัญในการนำผลการวิจัยไปใช้ เนื่องจากผลงานวิจัยเป็นเรื่อง เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนการวิจัยในด้านอื่นๆ ผู้บริหารยังมีส่วนในการเผยแพร่ผลการวิจัยต่อไปยังครูอาจารย์ในโรงเรียนอีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

1. ครูมัธยมศึกษาที่ไม่ทำการวิจัย ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าตนเองยังมีรู้ในระเบียบวิธีวิจัย ไม่เพียงพอในการทำการวิจัย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีการจัดการอบรมความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยให้กับครูมัธยมศึกษาให้มากขึ้น รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์การอบรมไปยังครูให้ทั่วถึง เพื่อให้ครูมีความรู้ในระเบียบวิธีวิจัยดีขึ้น สามารถเลือกใช้ผลงานวิจัยได้อย่างถูกต้อง และเป็นการจูงใจให้เกิดการทำการวิจัยในโรงเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ครูมัธยมศึกษาที่เคยเรียนระเบียบวิธีวิจัยมาบ้าง ส่วนใหญ่ก็ยังขาดประสบการณ์ในการวิจัย ขาดความมั่นใจในการทำการวิจัยในบางขั้นตอน เช่น การเลือกหัวข้อวิจัย การออกแบบการวิจัย และการสร้างเครื่องมือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการมัธยมศึกษา จึงควรมีการจัดการประชุมสัมมนา ในประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการวิจัยในระดับมัธยมศึกษา และการประชุมเสนอผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นการเสริมให้ครูมัศึกษามีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยเพิ่มขึ้น เพื่อให้ครูมัศึกษามีความมั่นใจที่จะผลิตผลงานวิจัยในโรงเรียนที่มีคุณภาพ

2. จากข้อค้นพบที่ว่า ครูมัศึกษามักเขียนรายงานการวิจัยเป็นฉบับย่อ แสดงให้เห็นว่า ครูมัศึกษาอาจยังไม่เห็นความสำคัญในการเขียนรายงาน และ ครูบางส่วนอาจยังไม่เชื่อมั่นที่จะเผยแพร่ผลงาน เนื่องจากคิดว่าการเขียนรายงานยังไม่ดีพอ จึงควรมีการจัดอบรมในด้านการเขียนรายงานการวิจัยให้กับครูมัธยมศึกษา เพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์เกิดประโยชน์และจะนำไปสู่การเผยแพร่ผลงานมากขึ้น ซึ่งการพัฒนาการเขียนรายงานที่ดีจะนำไปสู่การพัฒนาผลงานวิชาการเพื่อการเลื่อนตำแหน่งของครูอีกด้วย และยังเป็นแนวทางในการพัฒนาครูท่านอื่นในการเขียนรายงานการวิจัยต่อไป

3. ครูมัศึกษาควรมีการทำการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน ในรายวิชาที่ตนสอนให้มากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง พัฒนาวิชาชีพ พัฒนาตนเองในด้านการสอน และ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู สามารถที่จะนำผลงานไปใช้ในการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการได้

4. หน่วยงานที่มีการทำการวิจัยเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา ควรจะให้ครูได้มีส่วนร่วมในการทำการวิจัยในโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษา ในลักษณะของผู้ช่วยนักวิจัย หรือผู้ร่วมโครงการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการเก็บข้อมูลในโรงเรียน อีกทั้งยังทำให้ครูได้มีประสบการณ์ในการวิจัยมากขึ้น และเป็นตัวอย่างให้ครูได้เห็นขั้นตอนการทำการวิจัยที่ถูกต้อง

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คณะบุคคลหรือนิสิตนักศึกษาที่ทำทการวิจัยเกี่ยวกับโรงเรียนมัธยมศึกษาควรมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสะท้อนกลับไปยังกลุ่มครูมัธยมศึกษาที่เป็นผู้ให้ข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการนำการวิจัยไปใช้ เป็นการสร้างทัศนคติที่ดีให้กับครู ให้ครูมีความตั้งใจในการตอบแบบสอบถามหรือให้ข้อมูลมากขึ้น เพื่อคุณภาพของผลงานวิจัยต่อไป

6. จากข้อค้นพบที่ว่า ครูมัธยมศึกษาที่ทำทการวิจัยยังมีความต้องการปัจจัยพื้นฐานในด้านแหล่งค้นคว้าข้อมูล ในปัจจุบันแหล่งค้นคว้าของครูได้แก่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ซึ่งบางครั้งเกิดความไม่สะดวกในเรื่องการเดินทางและเวลา ดังนั้นกรมสามัญศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระทรวงศึกษาธิการ ควรมีการช่วยเหลือโดยการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อครูมัธยมศึกษา ในลักษณะวารสารการวิจัย หรือจดหมายข่าวเผยแพร่ให้ถึงมือครู เพื่อการกระตุ้นให้ครูสนใจที่จะทำทการวิจัย และเป็นการบริการข้อมูลให้กับครูที่ทำทการวิจัยอีกด้วย

7. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมวิชาการ หน่วยงานนิเทศกรมสามัญศึกษา อาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูและมหาวิทยาลัย ควรมีการบริการให้คำปรึกษาให้กับครูที่ต้องการทำทการวิจัย โดยเฉพาะหน่วยศึกษานิเทศกรมสามัญศึกษาควรมีการติดตาม ให้คำแนะนำต่อครูมัธยมศึกษาที่มีโครงการวิจัย เพื่อเพิ่มความมั่นใจให้กับครูที่ทำทการวิจัยและ เพื่อคุณภาพของผลงานวิจัยที่ได้

8. การสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการวิจัยในโรงเรียน ทั้งในด้านการจูงใจให้ครูมัธยมศึกษาสนใจทำทการวิจัย และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การทำทการวิจัยประสบผลสำเร็จ ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาให้เป็นผู้นำในการใช้ผลงานวิจัยในการปฏิบัติงาน ให้มีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย และ เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนและติดตามผลการทำทการวิจัยในโรงเรียนอย่างจริงจัง ทั้งที่เป็นการวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหาร การจัดการเรียนการสอน และงานด้านอื่นๆในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงสภาพการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการมัธยมศึกษาไปยังครูมัธยมศึกษา รวมทั้งศึกษารูปแบบการเผยแพร่ผลการวิจัยที่ควรจะเป็น ในแง่ของการกระตุ้นให้ครูมัธยมศึกษาสนใจที่จะทำทการวิจัย และ ในแง่ของการเป็นแหล่งค้นคว้าข้อมูลของครูที่ทำทการวิจัย
2. ควรมีการวิจัยถึงสภาพปัจจุบันของแหล่งค้นคว้าที่เกี่ยวกับการมัธยมศึกษา และรูปแบบในการพัฒนาแหล่งค้นคว้าเพื่อการวิจัยของครูมัธยมศึกษา

3. ควรมีการวิจัยถึงศักยภาพและแนวทางในการเสริมศักยภาพของฝ่ายต่างๆ อาทิเช่น ฝ่ายวิจัยกรมวิชาการ หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา อาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูและมหาวิทยาลัย ในการเป็นที่ปรึกษาการทำการวิจัยให้กับครู และศึกษาถึงรูปแบบการให้คำปรึกษาด้านการวิจัยแก่ครูมัธยมศึกษาที่สร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

4. เนื่องจากการวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาสภาพการทำการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร จึงควรมีการทำการศึกษาสภาพการทำการวิจัยในโรงเรียนในเขตการศึกษาอื่นๆ ที่มีสภาพแวดล้อมทางการวิจัยที่แตกต่างออกไป เพื่อหาแนวทางพัฒนางานวิจัยในเขตการศึกษาอื่นๆบ้าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย